

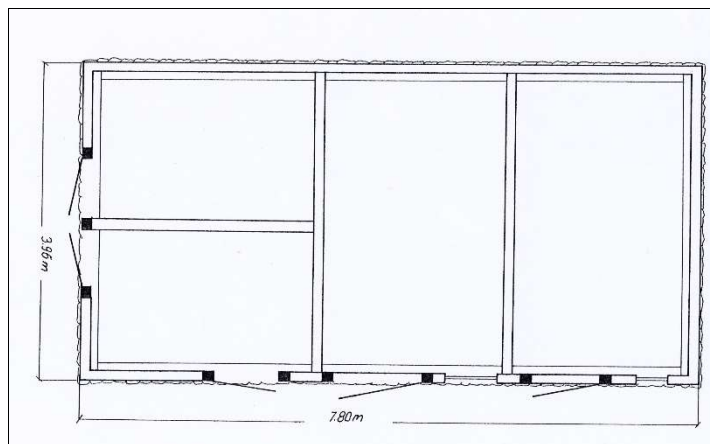
OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA DLA CZĘŚCI II
w zakresie odtworzenia budynku mieszkalnego w litewskiej zagrodzie rybackiej z Gilge
oraz translokacji na terenie tej zagrody budynku stajni z Gilge

1. Niniejszy dokument określa wytyczne do opracowania dokumentacji projektowej odtworzenia brakującego budynku mieszkalnego w litewskiej zagrodzie rybackiej z Gilge (obecnie Matrosowo w obwodzie kaliningradzkim, Rosja) na terenie MBL-PE w Olsztynku oraz do translokacji na terenie tej zagrody budynku stajni rybackiej z Gilge.
2. Obiekty wchodzące w skład zagrody rybackiej z Gilge charakterystyczne są dla zagród rybackich znad Mierzei Kurońskiej na Litwie. Wzniesione je między rokiem 1911 a 1913 w Ostpreußisches Heimatmuseum w Królewcu i przeniesiono do Olsztynka w latach 1938-1942. Do dzisiaj z tamtej zagrody zachowały się 2 budynki: wędzarnia rybacka i stajnia rybacka. Brakującą chałupę rybacką planuje się odtworzyć na podstawie zachowanych w Archiwum Państwowym w Olsztynie rysunków archiwalnych i fotografii. Zagroda rybacka będzie wymagała nowego rozmieszczenia budynków wokół stawu, dlatego należy opracować dokumentację projektową translokacji istniejącej stajni z Gilge na przeciwną stronę stawu.
3. **Stajnia rybacka z Gilge:** planuje się przeniesienie obiektu w sąsiedztwo wędzarni i projektowanej chałupy rybackiej. W tym celu należy opracować dokumentację projektową umożliwiającą rozebranie istniejącego budynku, w tym pomiar detalu, tj. połączenia ciesielskie w węglach budynku, profil końcówek krokwi, śparogi, sposoby osadzenia wrót, zawiasy, i postawienie go na nowym miejscu:
 - 1) **sytuacja:** stajnię rybacką planuje się posadowić nad stawem, w północnej części Muzeum,
 - 2) **wymiary:** dł. 7.80 m, szer. 3.86 m, kubatura: 110,8 m³, powierzchnia użytkowa: 31,2 m²,
 - 3) **material:** kamień, drewno, trzcina,
 - 4) **konstrukcja:** zrębowa, wykonane ręczną obróbką drewna i trzciny, stoi na wbitych w ziemię palach, ściany zrębowe, posiada cztery pomieszczenia i dach posyty trzcina. W szczytach bogate śparogi ze skrzyżowanych ukośnie desek,
 - 5) **instalacje** – brak.

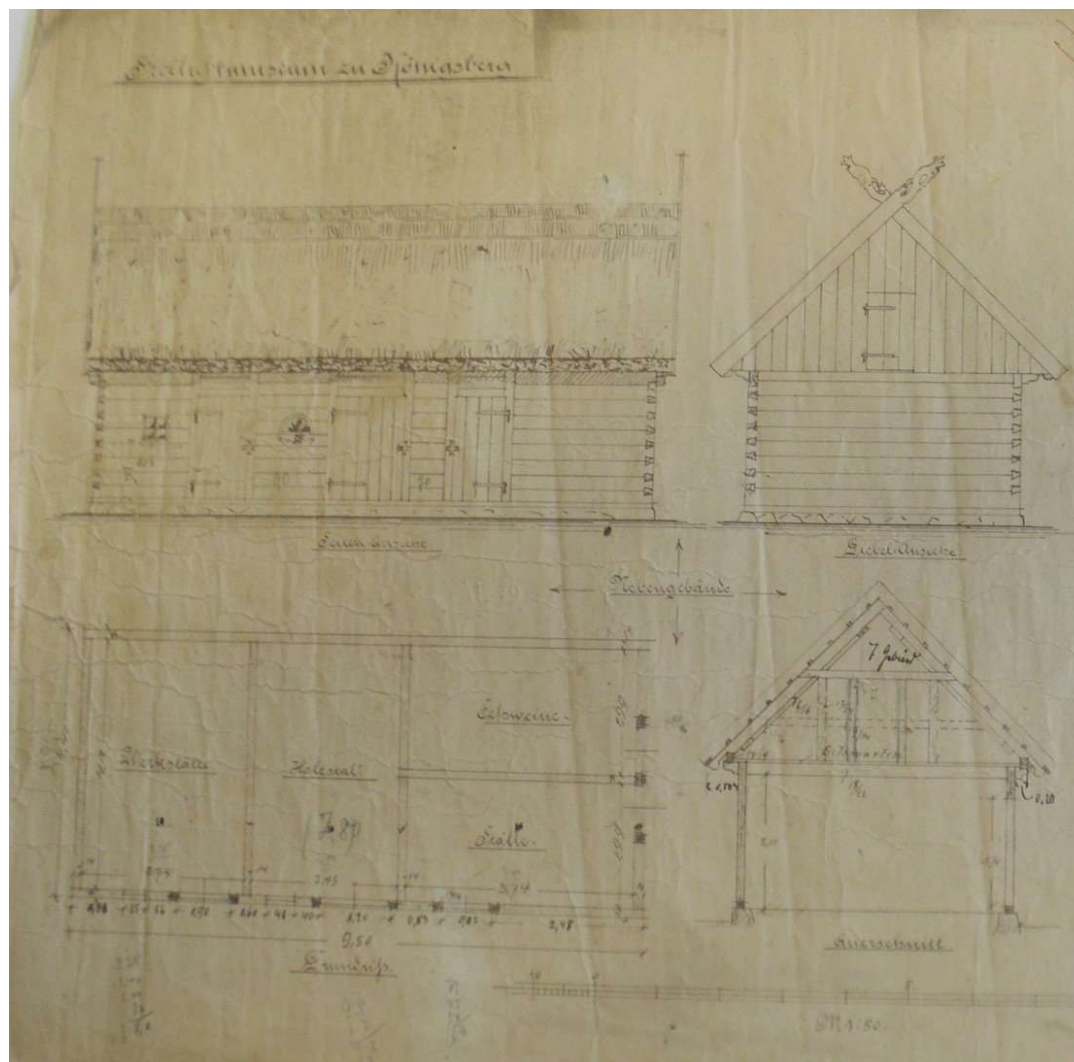
MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

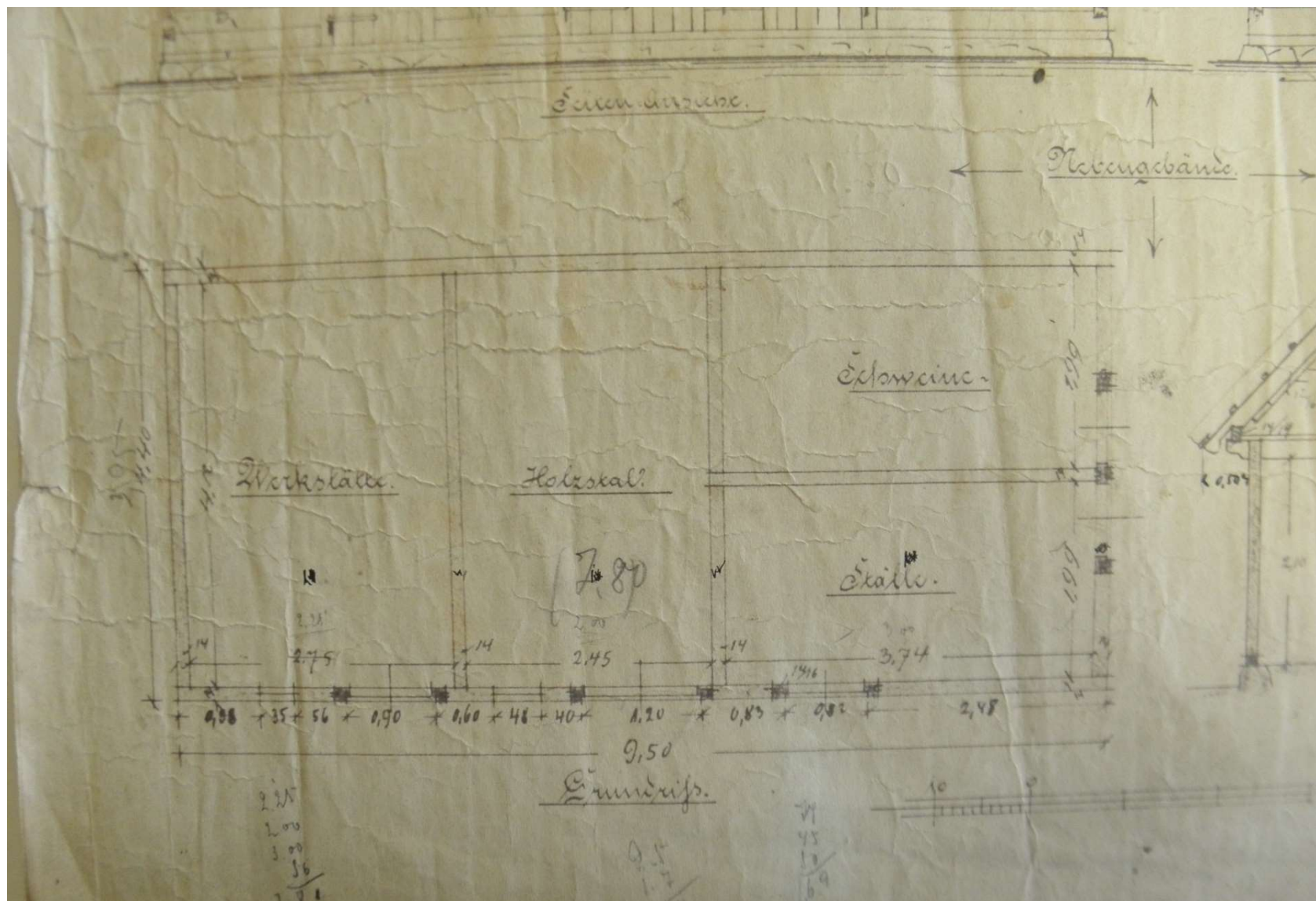
MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

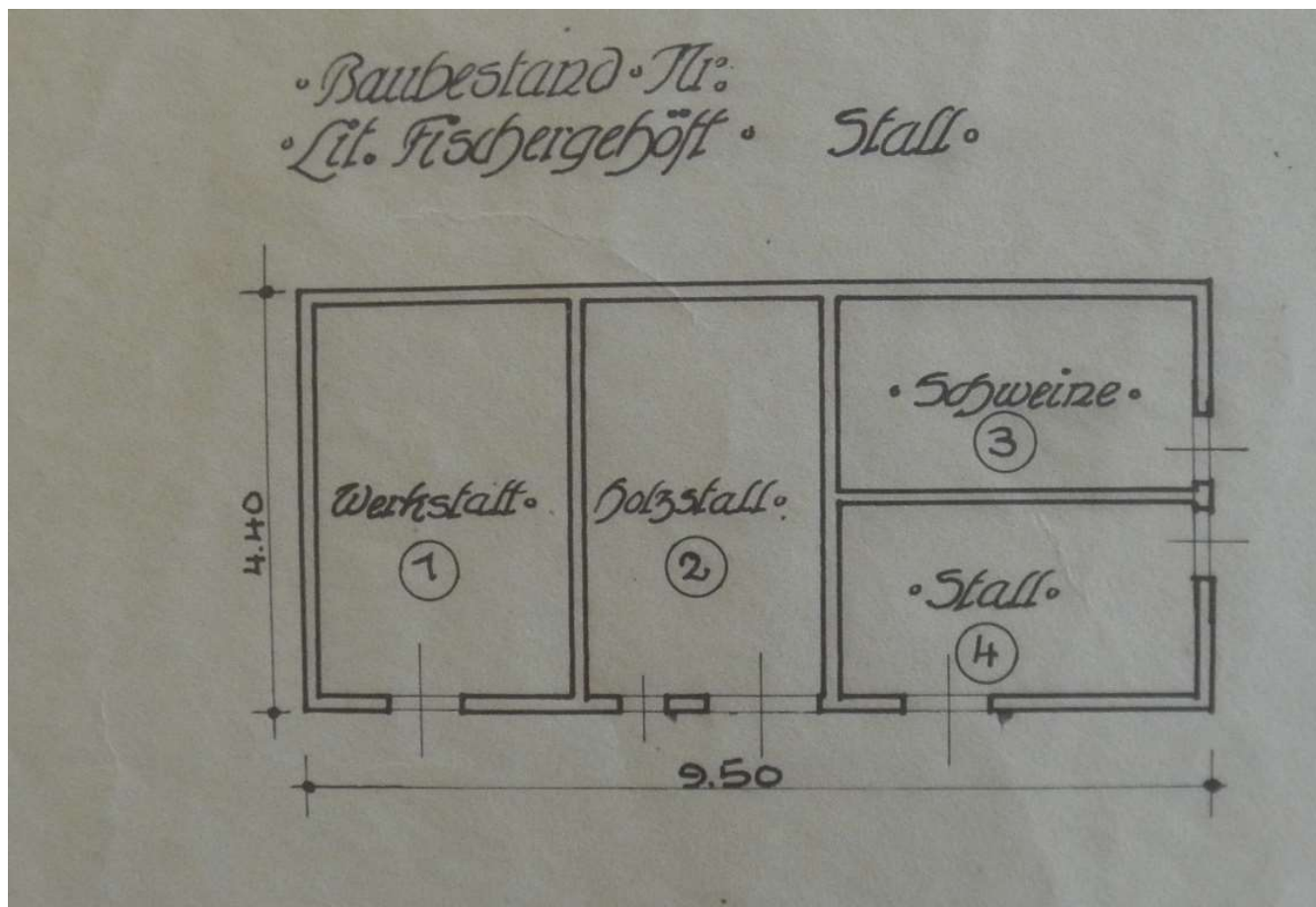
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

1. Warsztat
2. Drewutnia
3. Świnie
4. Stajnia

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

Pierwotne położenie wędzarni i stajni w MBL w Olsztynku

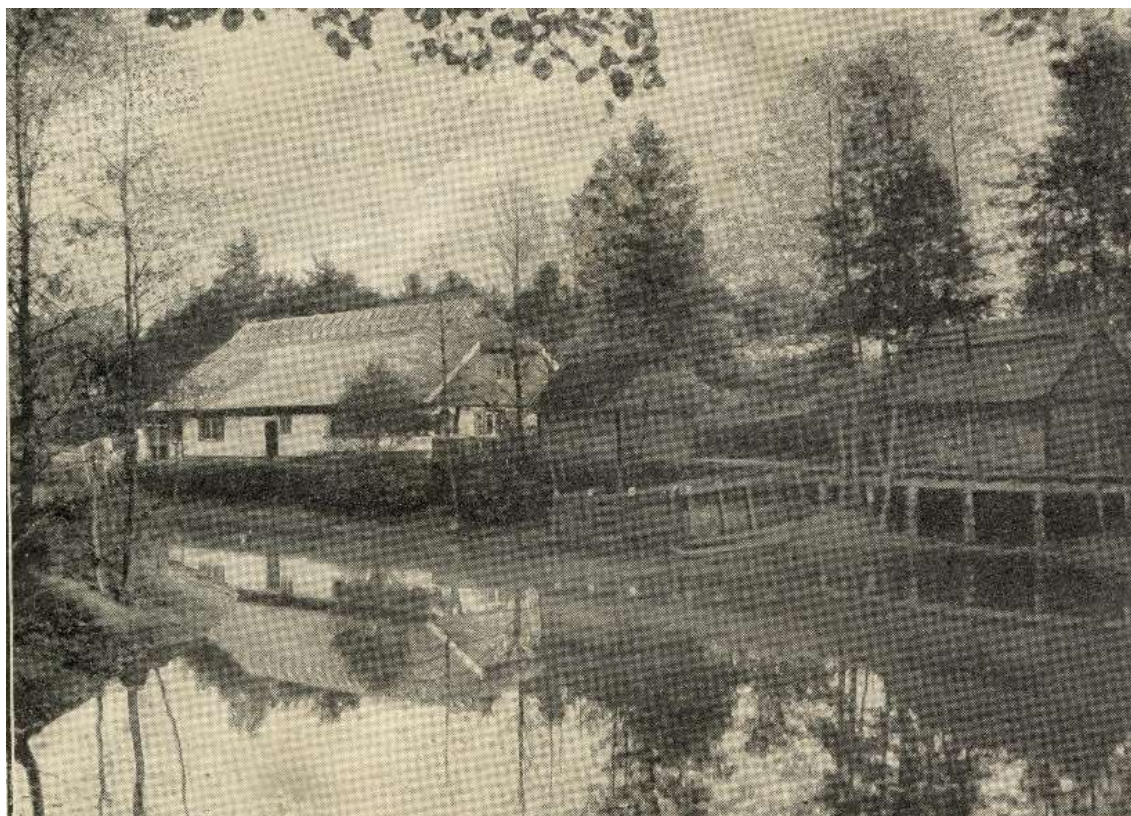
4. **Chałupa rybacka z Gilge:** to jeden z najokazalszych przykładów litewskiego budownictwa ludowego, przeznaczony do pracy w sąsiedztwie wody. Odpowiednio do warunków naturalnych, strona szczytowa jak i wejście znajdowało się od strony wody. Działki, na których w rzeczywistości takie chałupy budowano, były wąskie, dzielone w taki sposób, aby wszyscy mieszkańcy mieli dostęp do wody. W królewieckim muzeum, z powodu trudności wynikających z ukształtowania terenu, chałupę ustawiono dłuższą ścianą do ciek w wodnego. W olsztyneckim muzeum zagroda rybacka położona była w pobliżu rzeki Jemiołówki, niedaleko mostku. Po 1945 roku chałupa spłonęła a pozostałe w zagrodzie budynki tj. wędzarnię i stajnię przeniesiono nad staw i usytuowano w sąsiedztwie zagrody z Pempen, zacierając w ten sposób jej czytelny pierwotny układ. Sień w domu rybaka była bardzo duża, gdyż służyła do naprawiania sieci. Tutaj znajdowało się bezkominowe miejsce na ogień, a powyżej niego w stropie odciąg dymu. Nad nim było poddasze, gdzie wieszano i suszono sieci, które konserwował dym. Na prawo od sieni znajdowała się duża izba mieszkalna, za nią izba dziadków i mała komórka. Niewielka nisza w ścianie korytarza od strony izby mieszkalnej, obok pieca, służyła dawniej do trzymania łuczywa, później używana była jako dochówka, niewielkie miejsce do podtrzymywania temperatury potraw. Na lewo od korytarza znajdowała się stajnia i pomieszczenie gospodarcze. Podcienia narożne były szczególną cechą tego domu, biegły wzdłuż ściany dłuższej i służyły do wykonywania niewielkich prac w czasie pogodnych dni. Charakteryzowały się bogatym wzornictwem, wskazującym na majątnego właściciela. Domy rybaków były malowane w różnych kolorach: ściany na biało, słupy narożne i podcieniowe na czarno, szalowanie szczytowe na zielono. W podobnych kolorach malowano wozy, którymi wożono ryby na targ. Szczyty domu zdobione były pięknie wyciętymi w desce śparogami w kształcie końskich głów. Przed domem znajdował się mały ogród kwiatowy, za domem ogród warzywny i łąka,

- 1) **sytuacja:** chałupę planuje się posadowić nad stawem, szczytowo do drogi,
- 2) **wymiary:** długości 22,70 m, szerokości 10,63 m,
- 3) **materiał, konstrukcja:** podmurówka z kamieni polnych, otoczek o nieobrobionym licu. Ściany domu były budowane z obrobionych ręcznie bali w konstrukcji wieńcowej, łączonych w narożach na „jaskółczy ogon”. Więźba dachowa była drewniana krokwiowa, wzmocniona wzdłuż wiatrownicami. Dach był dwuspadowy, naczółkowy, kryty trzciną, z otworami dymnikowymi w szczytach, wzdłuż kalenicy wzmocniony „lalkami” z trzciny. Okapy dachu wysunięte były przed lico ścian. Ściany szczytowe szalowane były deskami o układzie wertykalnym. Szczyty dachu zdobione były wyciętymi z deski śparogami w kształcie końskich głów,
- 4) **rzut:** budynek na planie prostokąta, trójdzielny z dużą sienią przelotową na osi, z podcieniami: narożnym, szczytowym i przy dłuższej ścianie,
- 5) **bryła:** zwarta, jednokondygnacyjna, wolnostojąca,
- 6) **elewacje:** podcień przy dłuższej ścianie wsparty był na dwu słupach, i zwieńczony motywem dekoracyjnym. Podcień narożny wsparty był na 5 ozdobnie wyciętych słupach, podcień szczytowy wsparty był na 2 prostych słupach. Pomiędzy słupami w zwieńczeniu znajdowała się ozdobnie wycięta deska. Otwory okienne były prostokątne. Zewnętrzne drzwi opierzone były w jodełkę. Okna były dwudzielne, sześciopodziałowe z okiennicami. Gzyms podokapowy profilowany był w półwałek, końcówki krokwi także były profilowane,

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

- 7) **wnętrze:** jednotraktowa sień na osi mieściła otwarte palenisko, po obu stronach sieni znajdowały się pomieszczenia o funkcji mieszkalnej i gospodarczej, które należy odtworzyć wg. zamieszczonego rzutu. W sieni polepa gliniana i odtworzone odkryte palenisko. Podłogi deskowe białe. Stropy belkowo- deskowe,
- 8) **wyposażenie:** chałupa będzie przeznaczona do ekspozycji muzealnych.

Zagroda rybacka w muzeum królewieckim

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

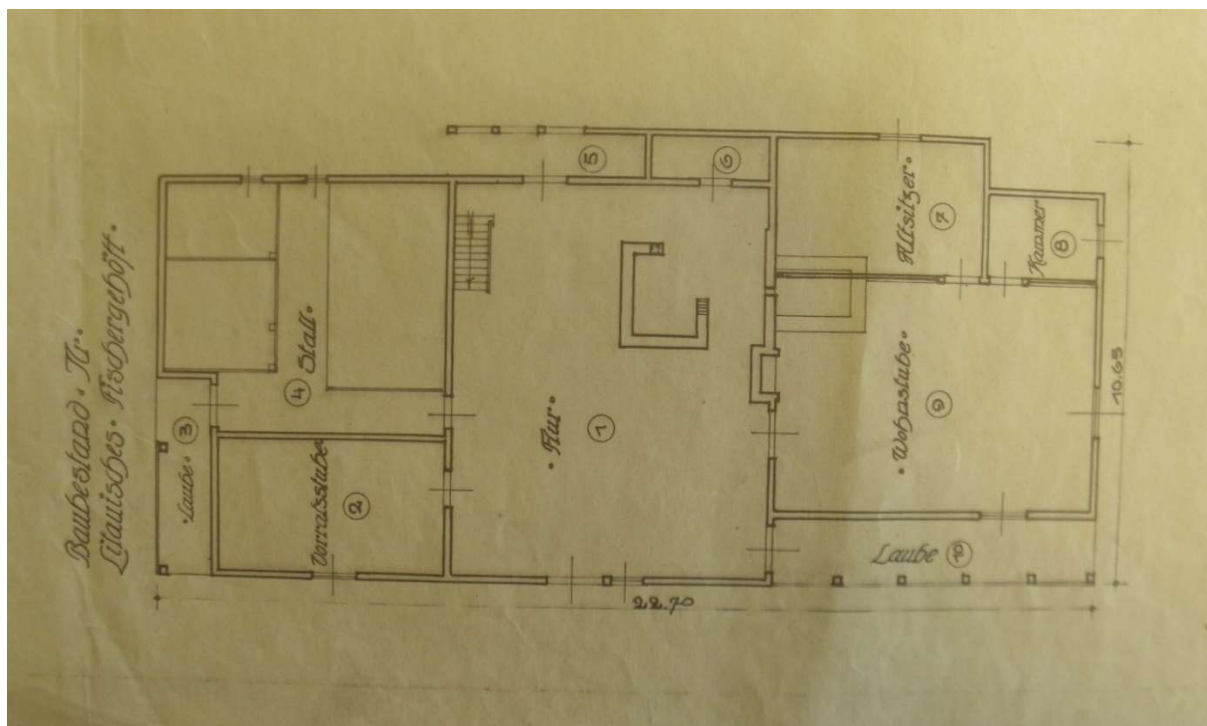
332

Abb. 197. Litauisches Fischerhaus
Königsberg, Freilichtmuseum

Chałupa rybacka w kółewieckim muzeum

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

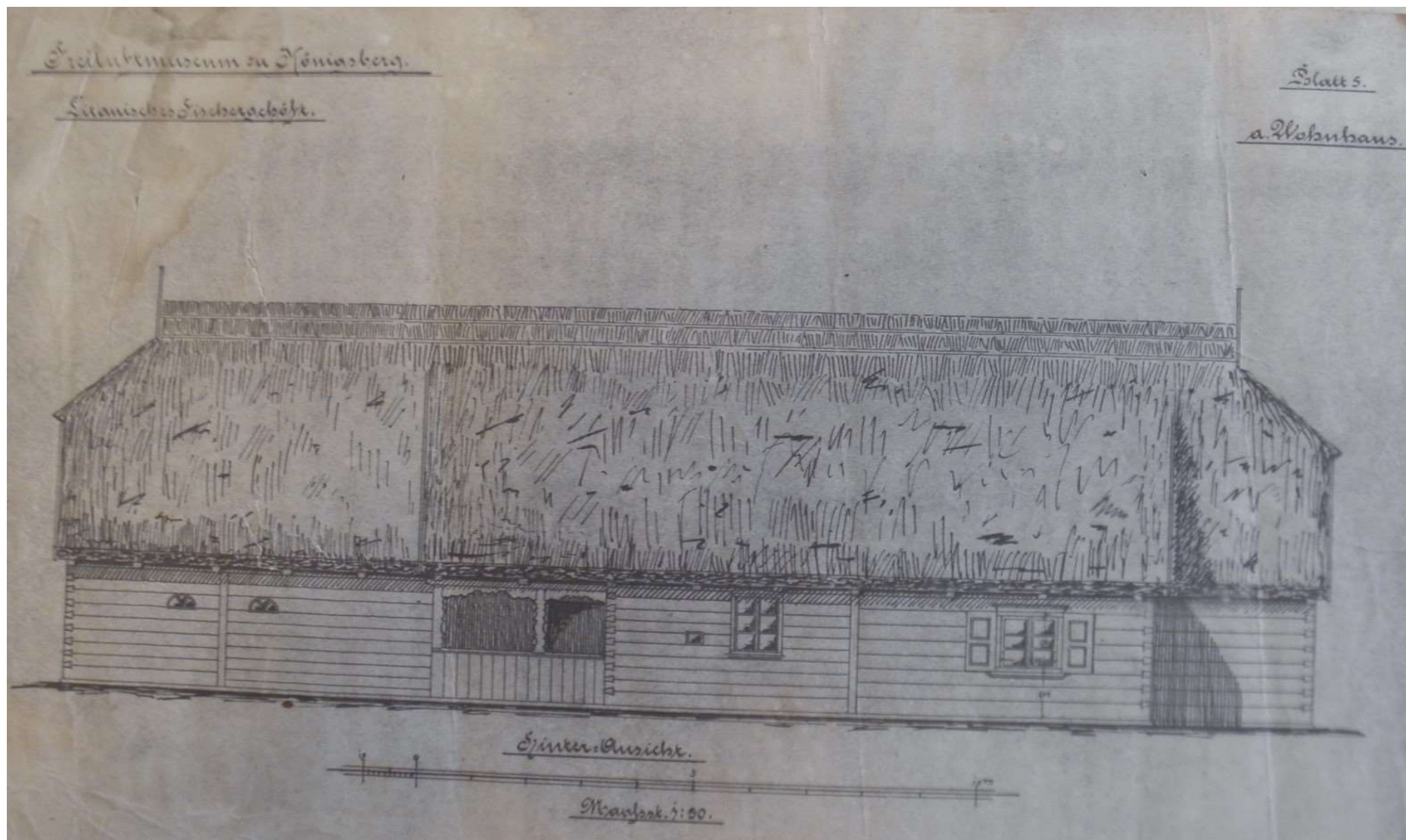
Litewski dom rybacki

1. Duża sień z otwartym paleniskiem
2. Pomieszczenie gospodarcze
3. Podcień
4. Stajnia
5. Podcień
6. Pomieszczenie gospodarcze
7. Izba dziadków
8. Spiżarnia
9. Izba mieszkalna gospodarzy
10. Podcień

MBL.BL.271.8.2020

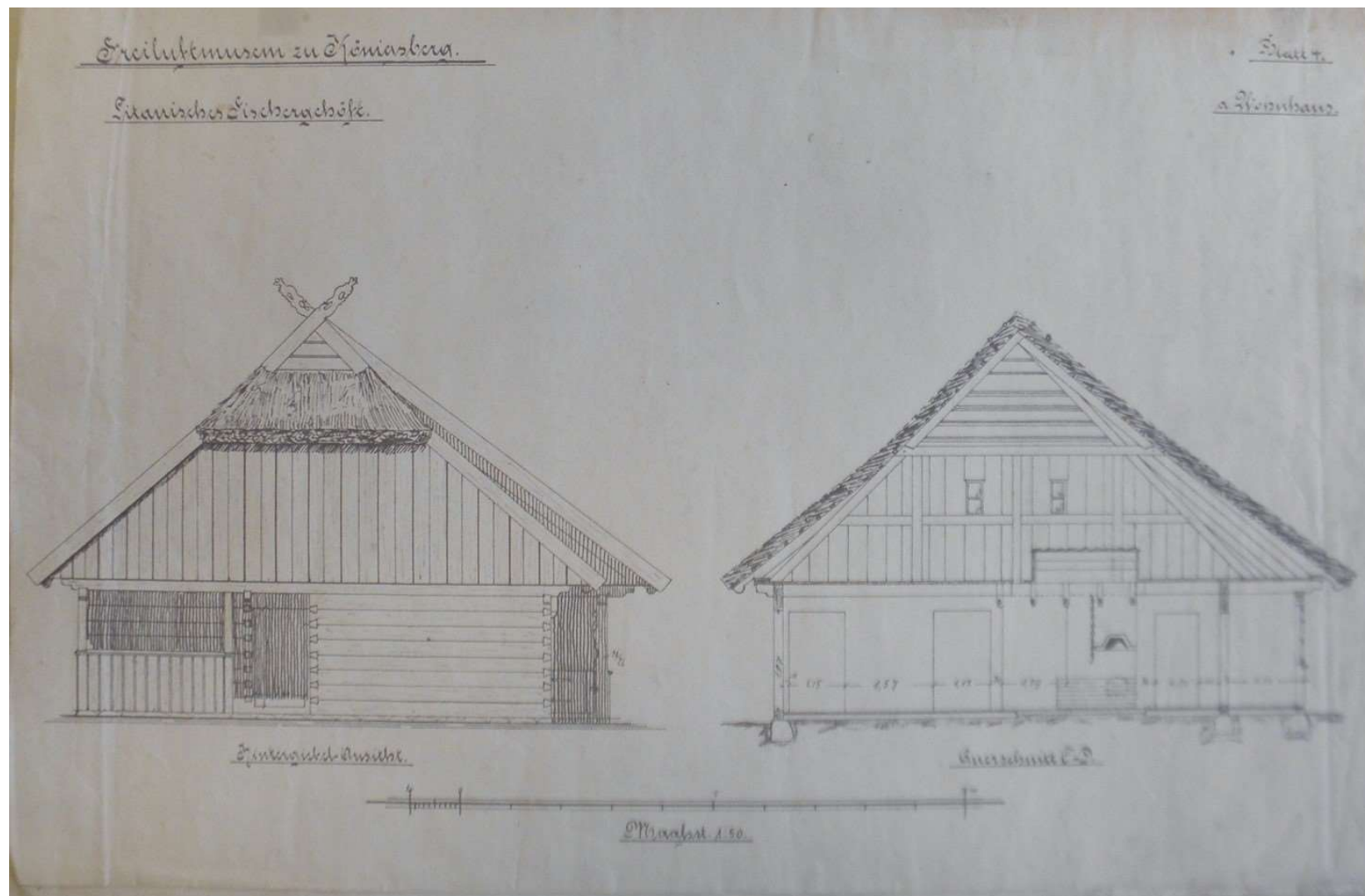
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

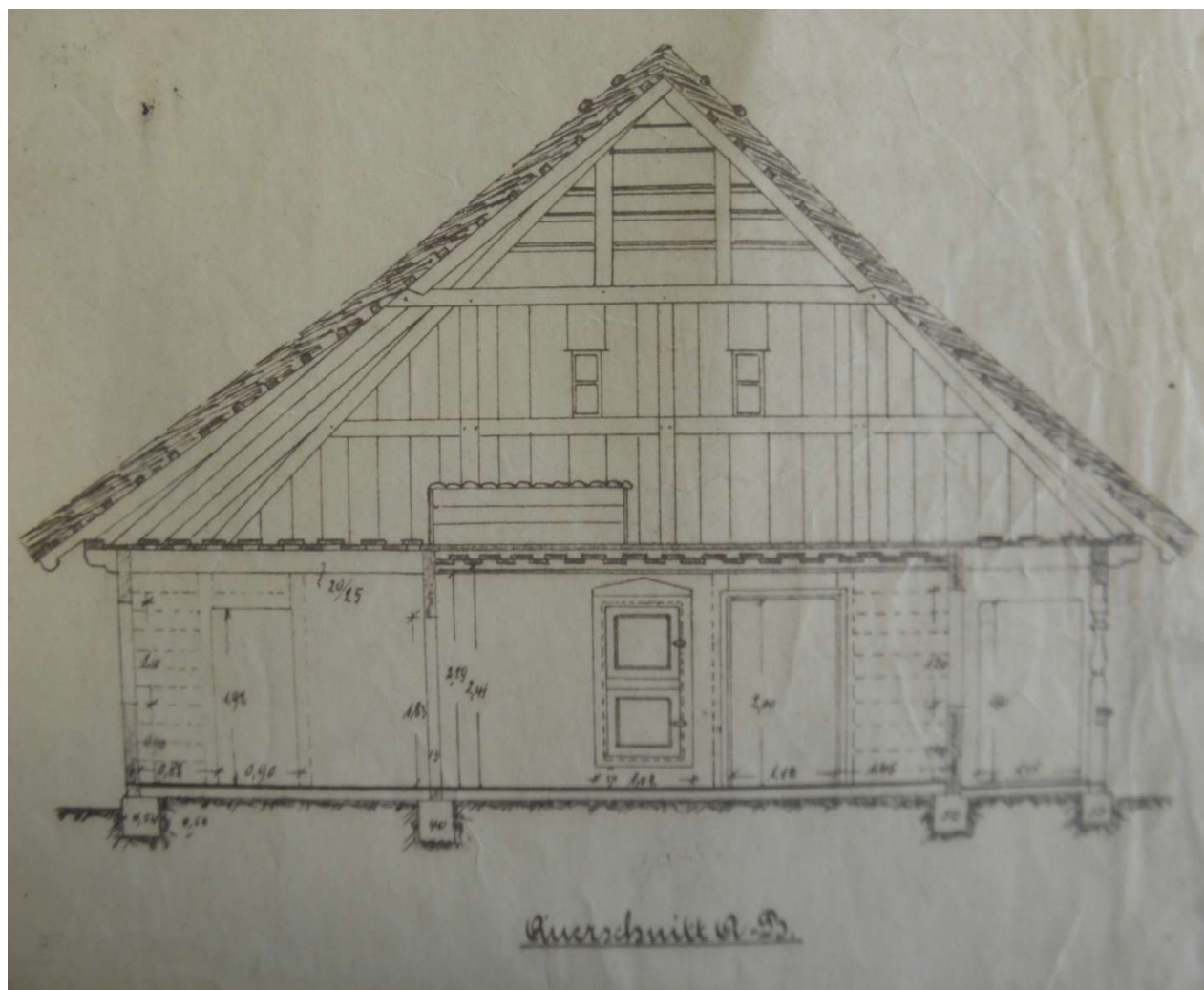
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

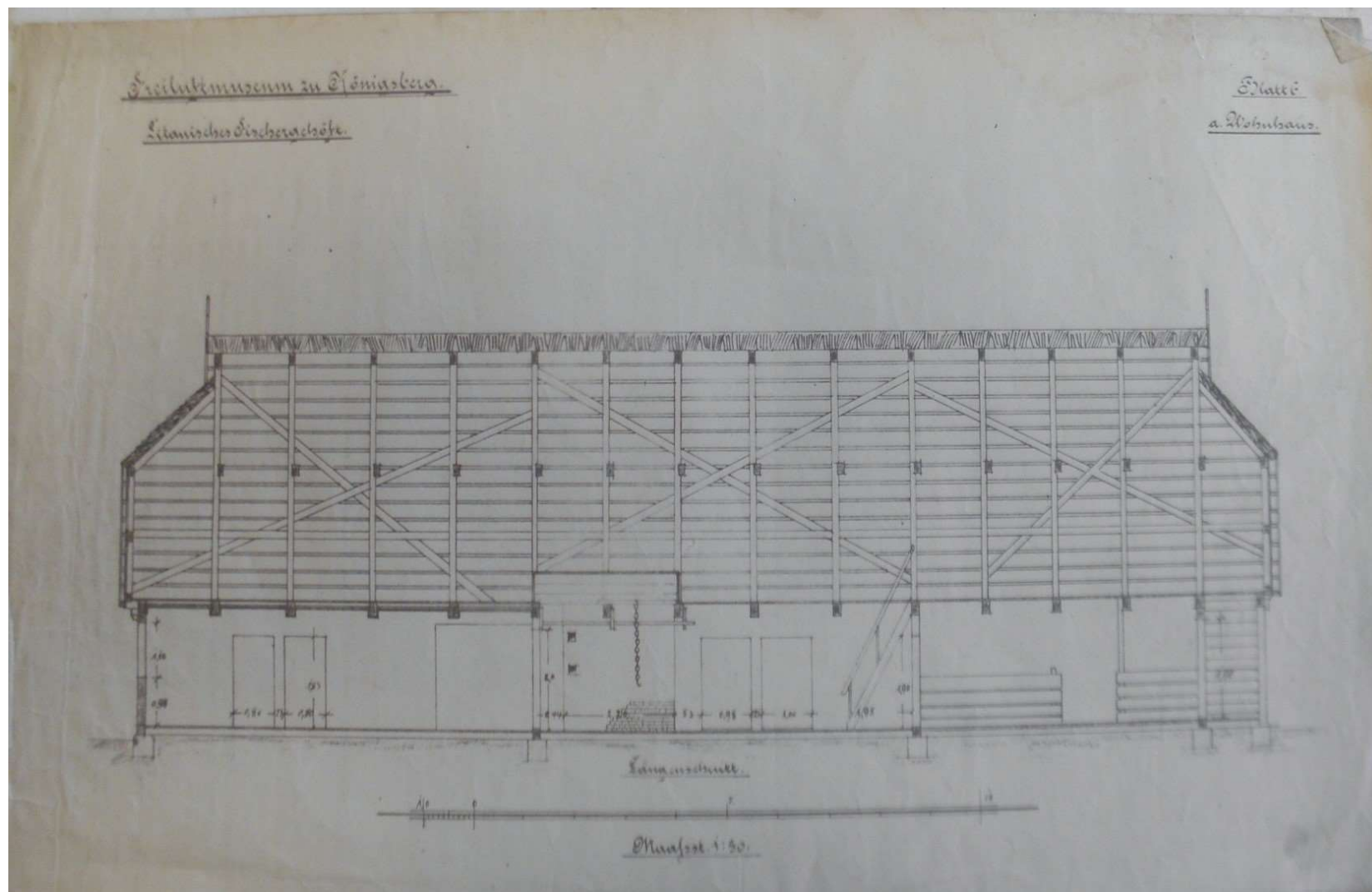

Przekrój poprzeczny

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

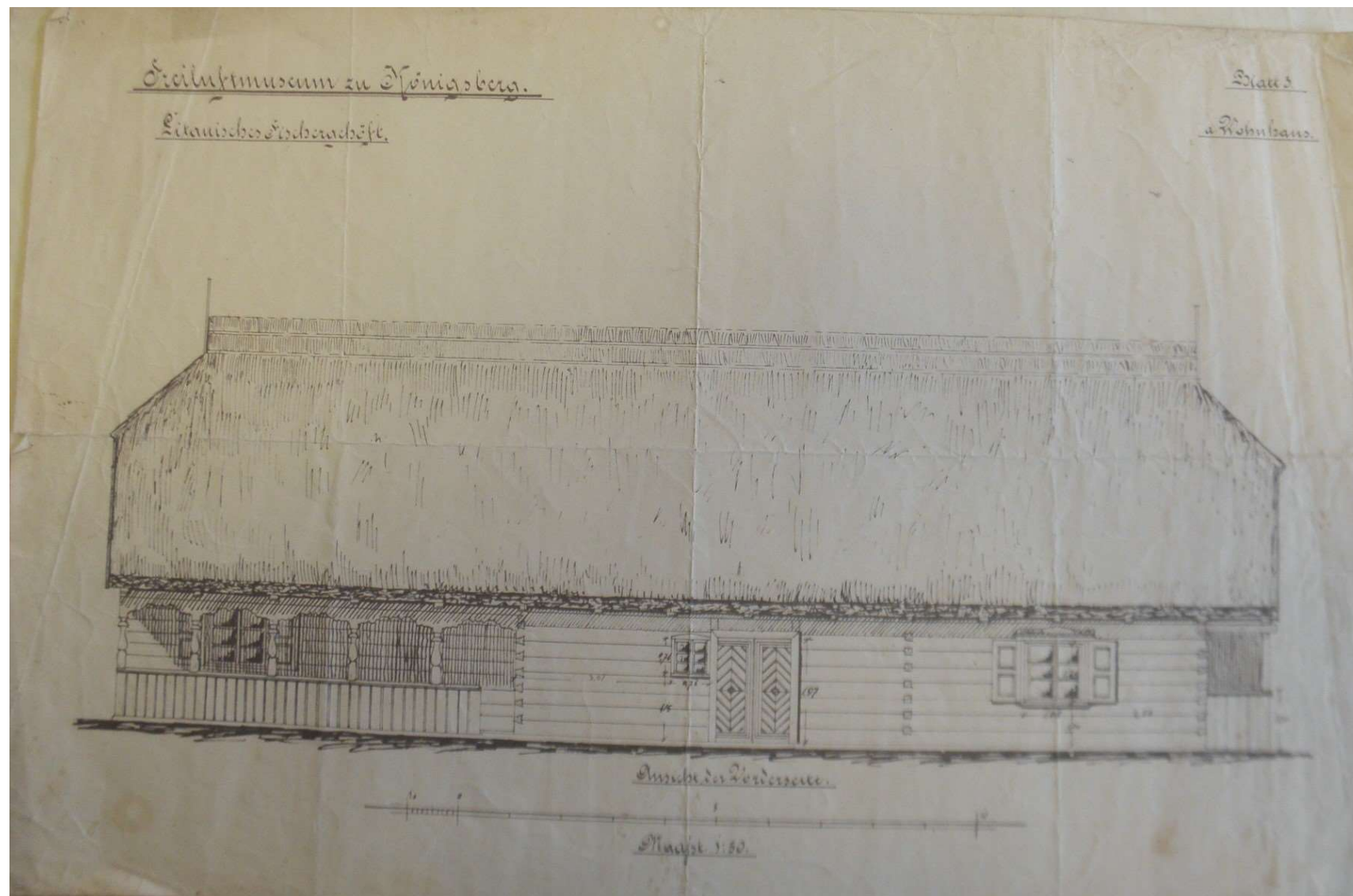

Przekrój podłużny

MBL.BL.271.8.2020

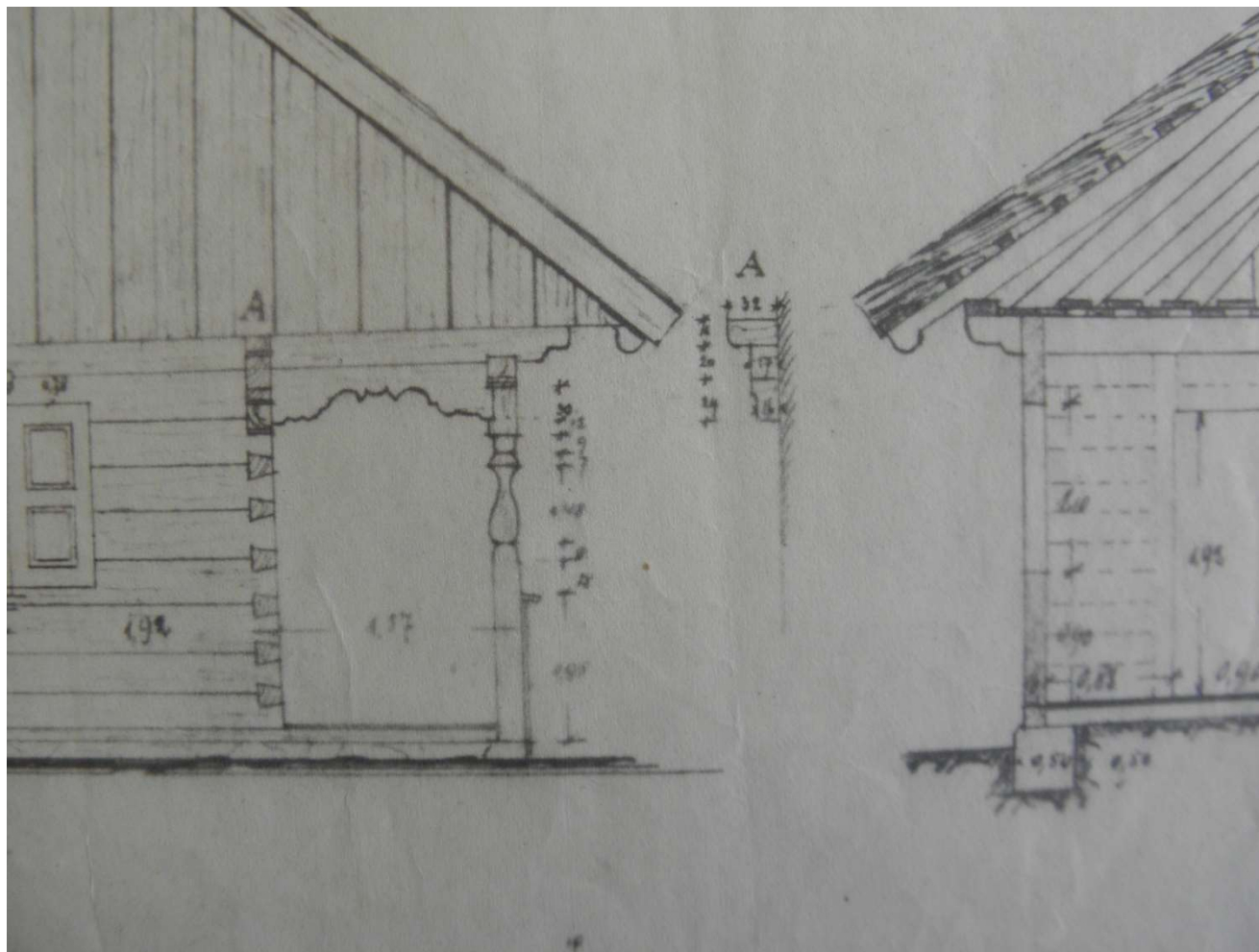
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

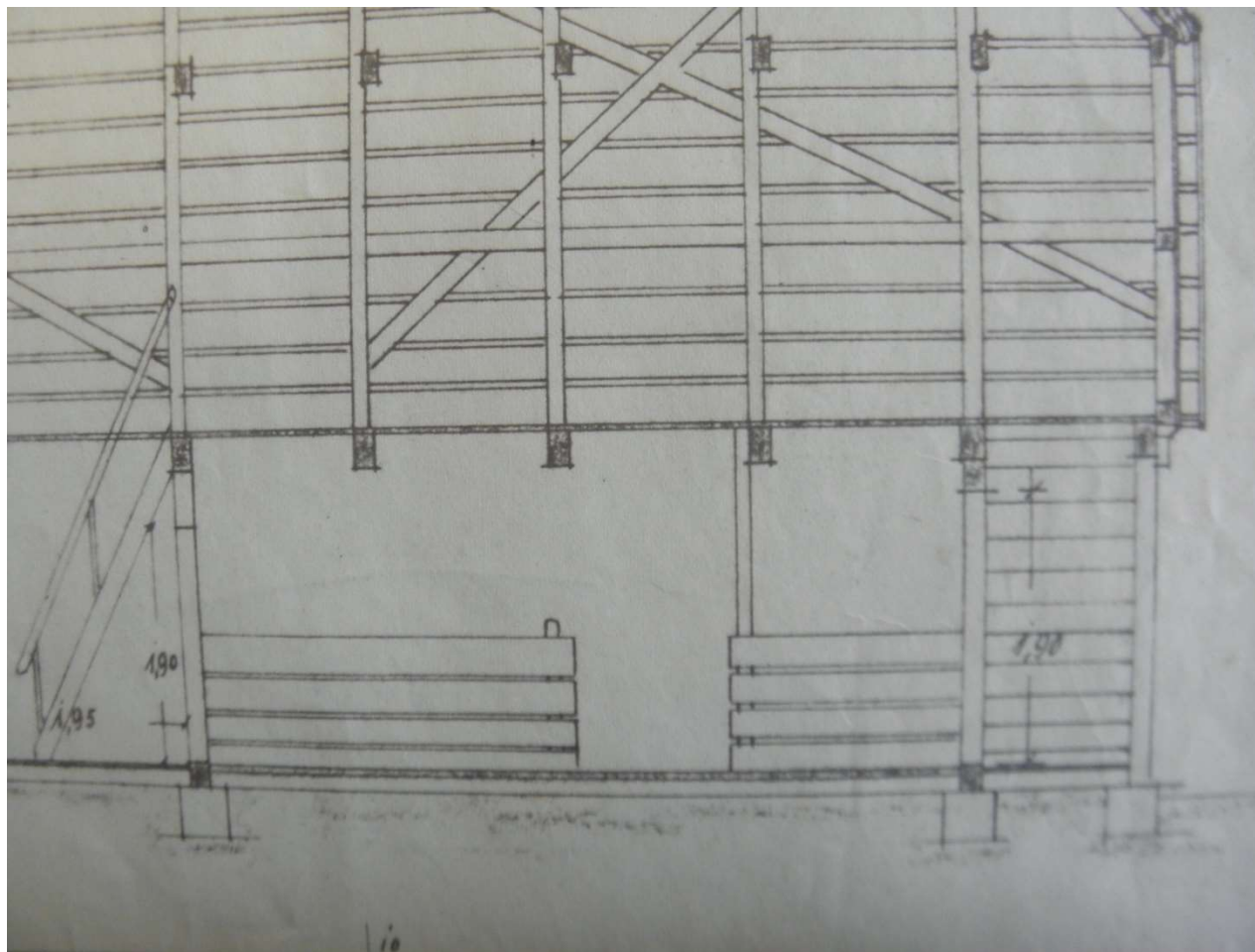

Podcień

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

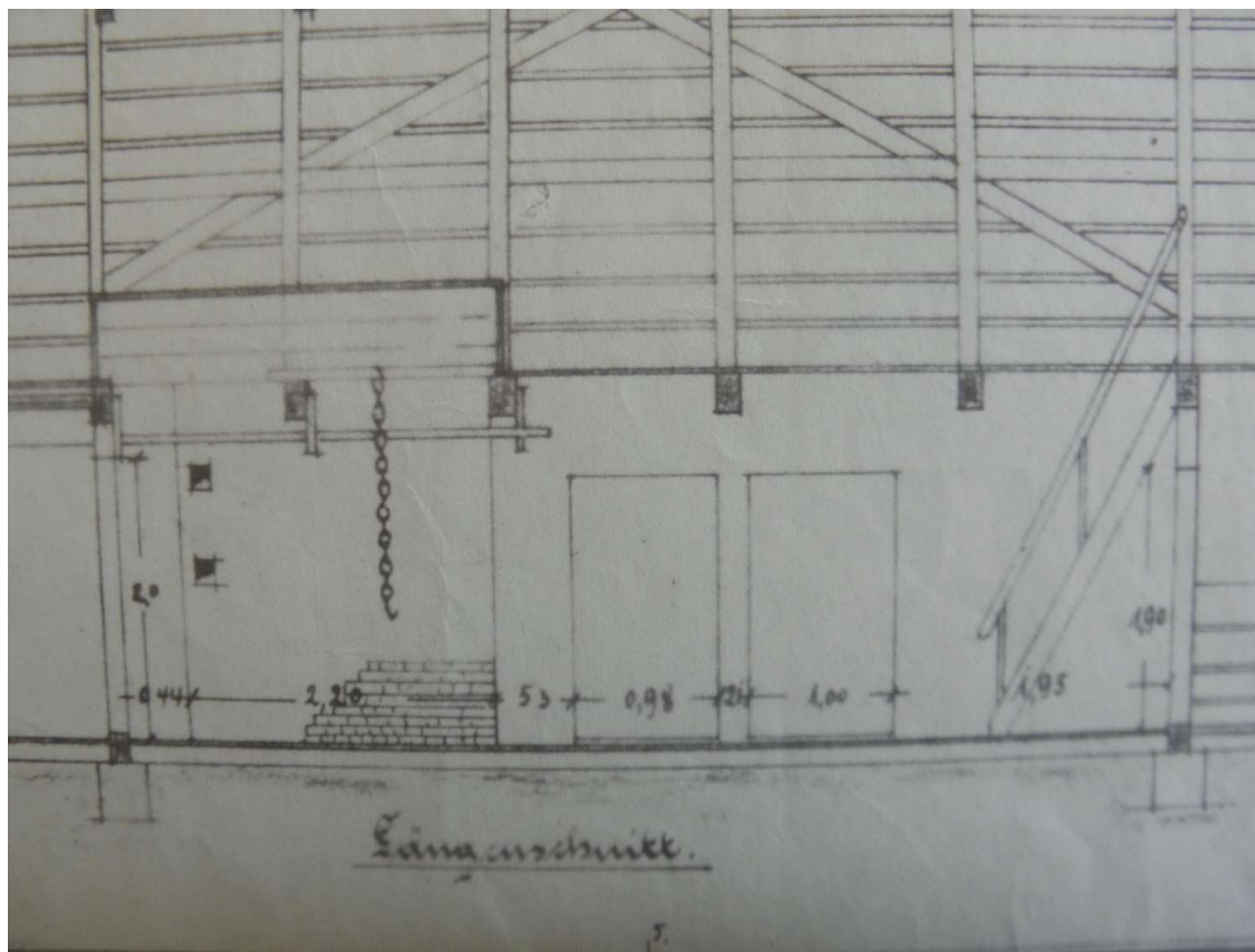

Stajnia

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

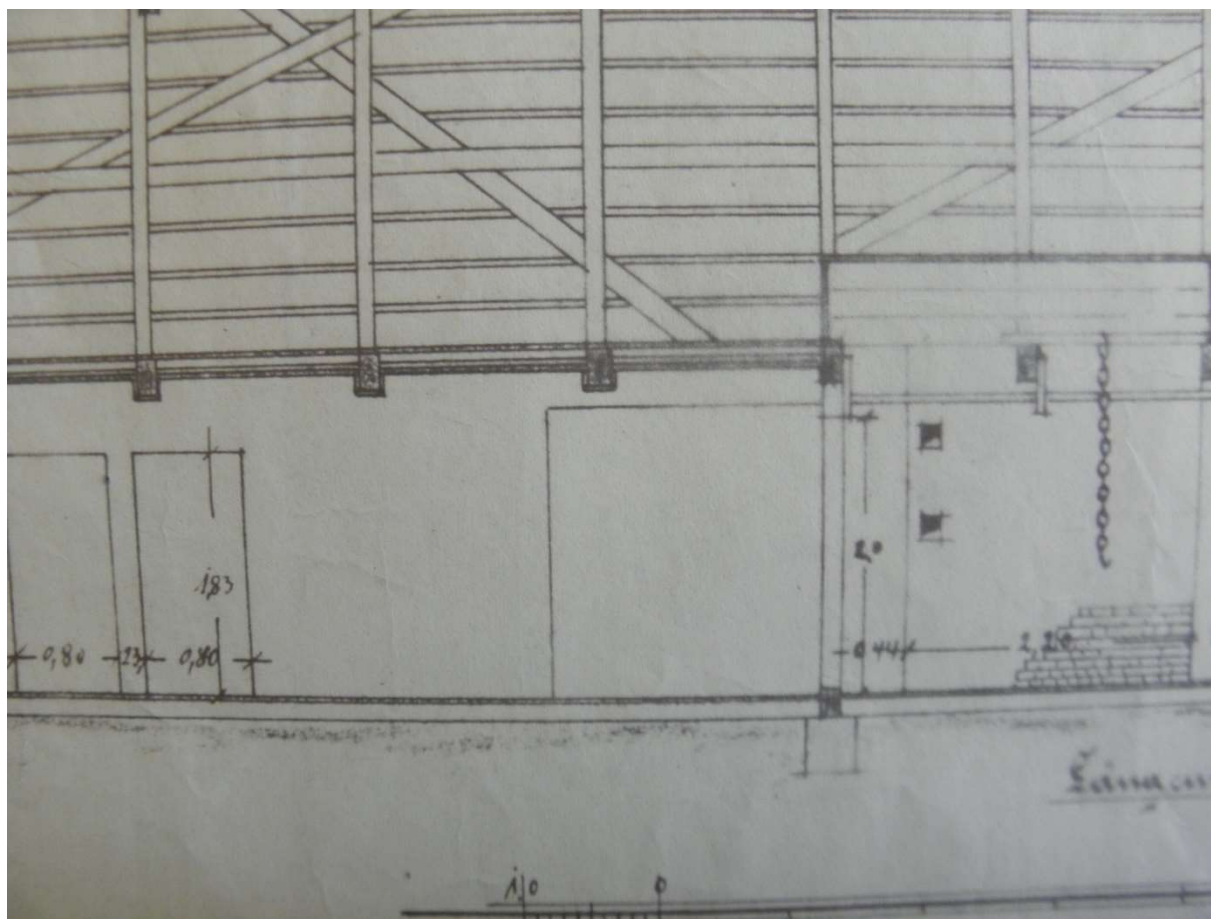

Przekrój podłużny widok na otwarte palenisko w sieni

MBL.BL.271.8.2020

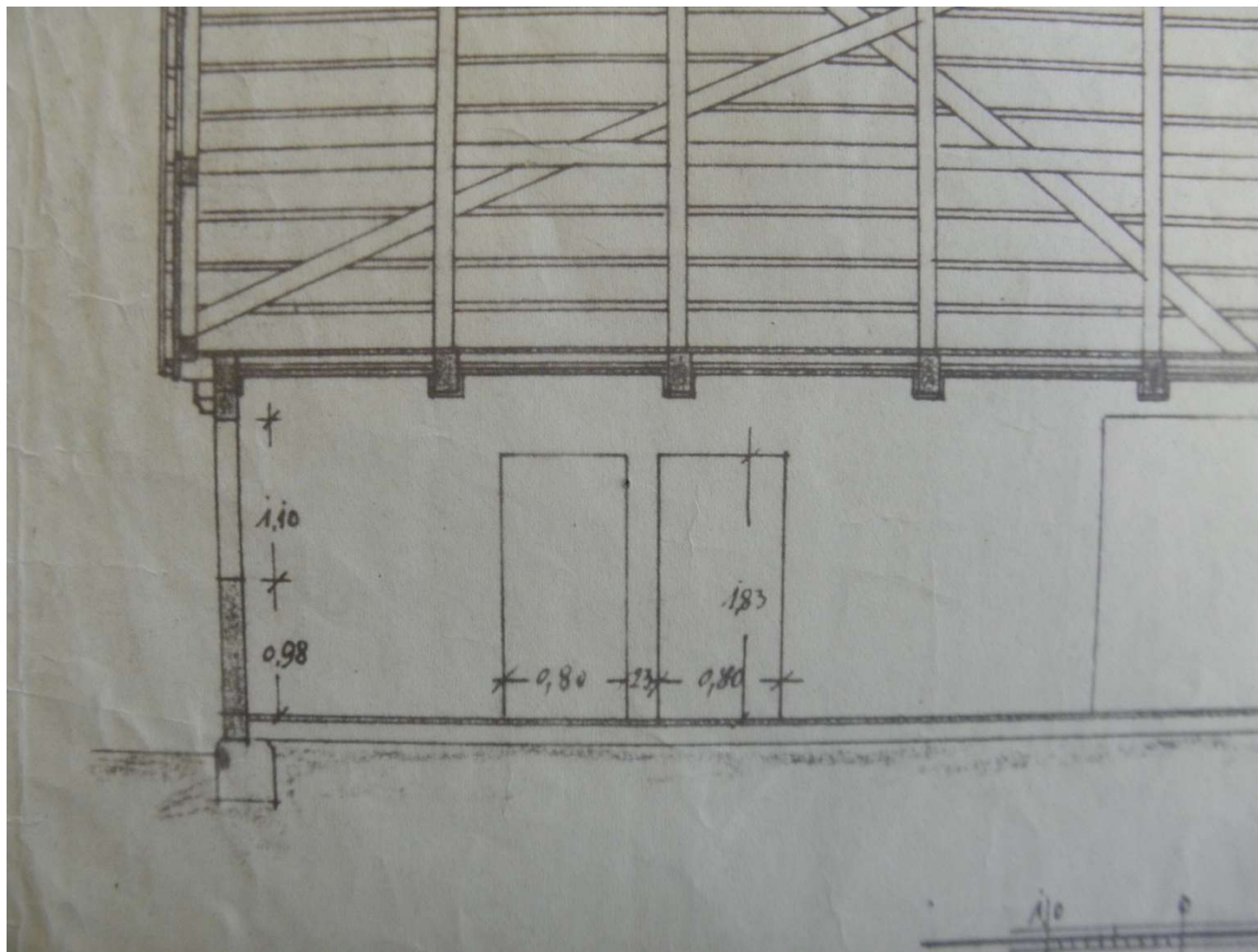
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

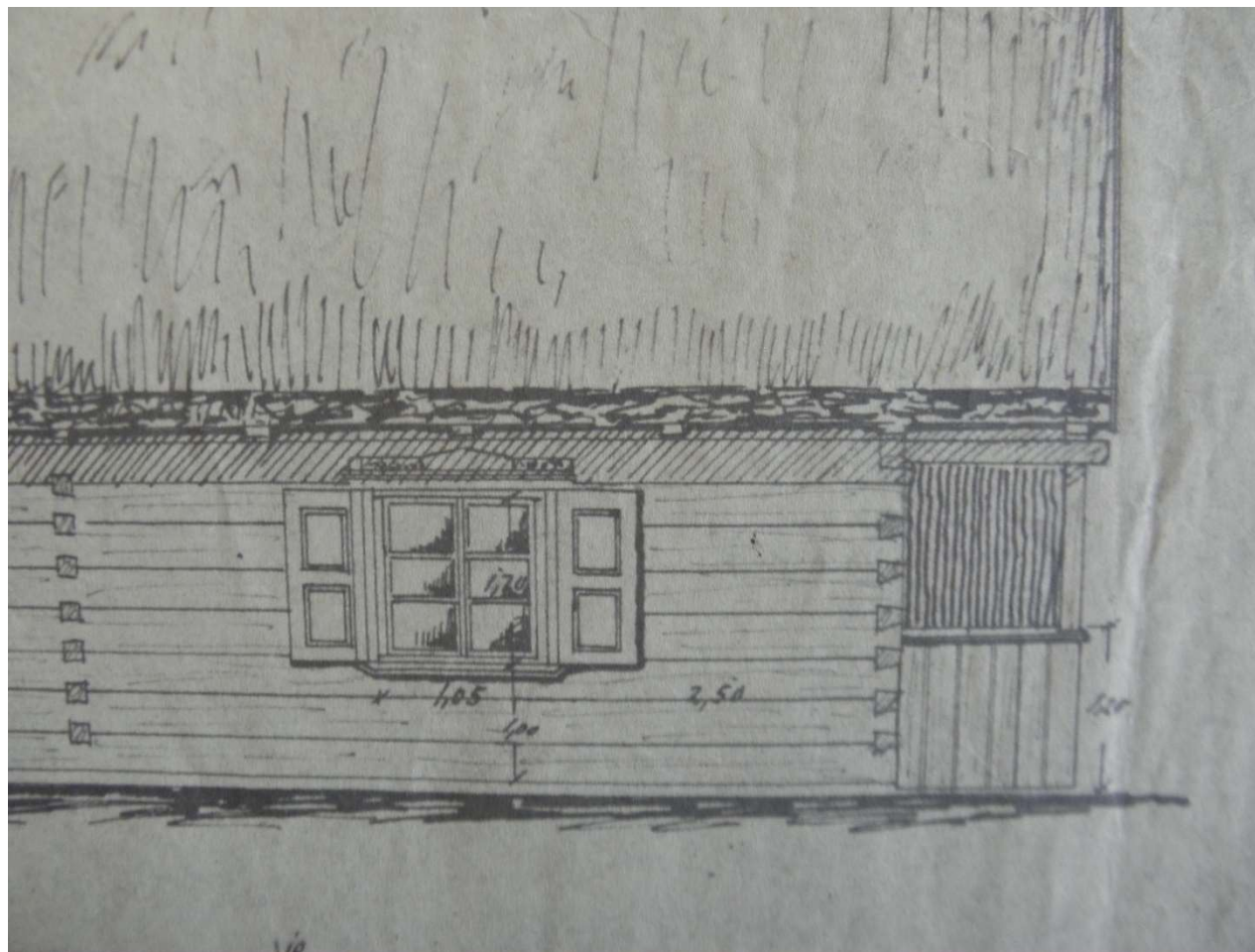

Drzwi wejściowe

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

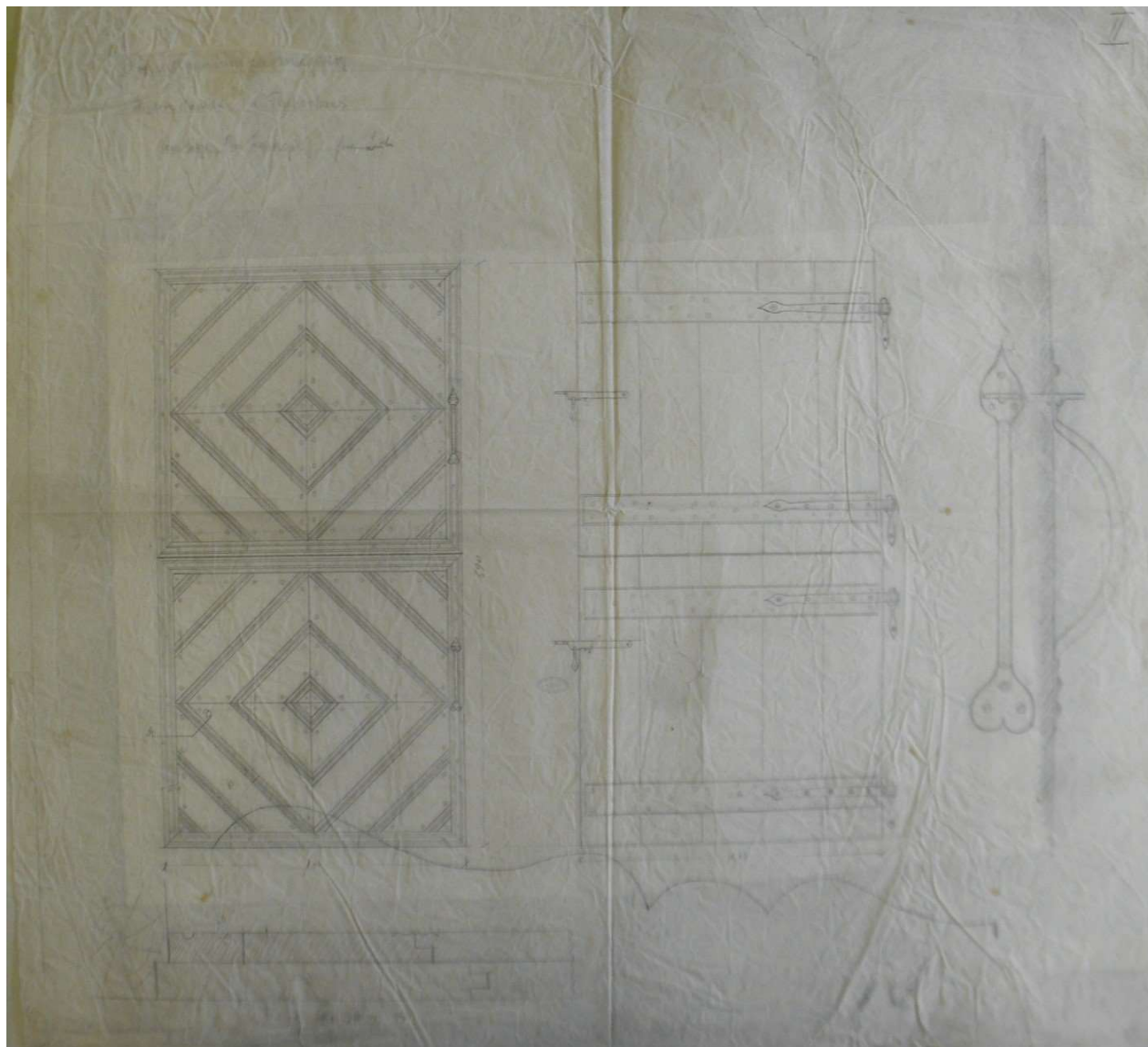
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

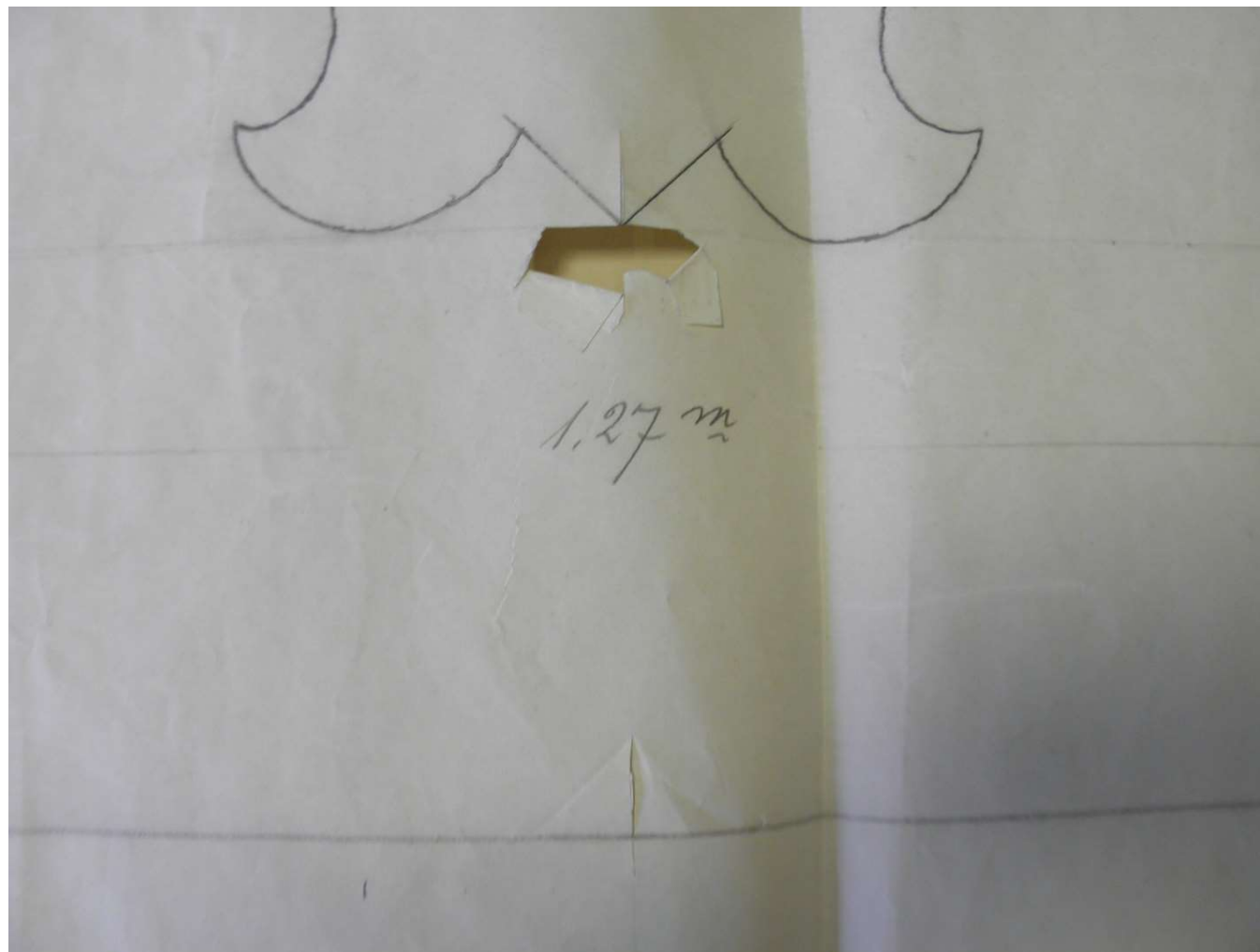
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

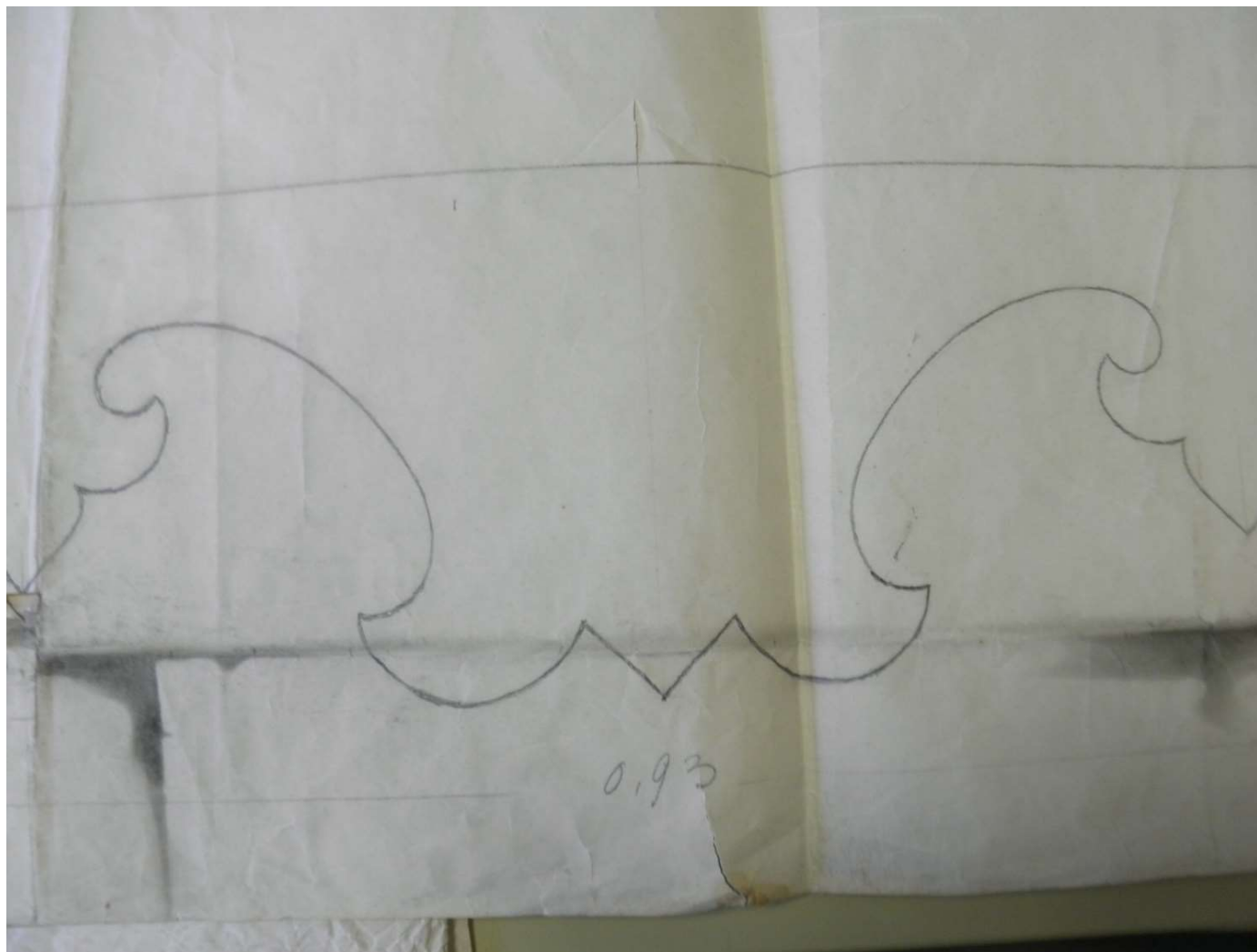
Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

Otwarte palenisko w chacie z dachem dymnikowym, skansen w Rumszyszkach na Litwie

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

MBL.BL.271.8.2020

Załącznik nr 5 do SIWZ

Neringa – šparogi w kształcie końskich łbów

Opracowano na podstawie:

- 1) Chodkowska W., *Brakująca zabudowa w zagrodzie litewskiej na terenie MBL-PE w Olsztynku*, (w:) Zeszyty Naukowe MBL-PE w Olsztynku, Rok 7 (2016) Zeszyt 7, s. 25-59.
- 2) Chodkowska W., Sabljak-Olędzka M., Adamiec Z., *Historia Ostpreußische Heimatmuseum w Królewcu*, Olsztyn 2015.
- 3) Dethlefsen R., *Bauernhäuser und Hozkirchen in Ostpreußen*, Berlin 1911, tabl. 6,8.
- 4) Także na podstawie rozpoznania obiektów w skansenie w Rumszyszkach i zagród rybaków Kłajpedzie na Litwie w latach 2008 i 2016.